

Відділ освіти, молоді та спорту
Великобудищанської сільської ради Полтавської області
Комунальна установа «Гадяцький центр професійного розвитку педагогічних
працівників» Гадяцької міської ради Полтавської області
Великобудищанський спеціалізований заклад освіти І-ІІІ ступенів
Великобудищанської сільської ради Полтавської області

Коробка Світлана Іванівна
учитель української мови і літератури
Великобудищанського спеціалізованого закладу освіти І-ІІІ ступенів
Великобудищанської сільської ради Полтавської області

ТЕСТОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ГАЛУЗІ

Великі Будища – 2023

Коробка С.І., учитель української мови і літератури
Великобудищанського спеціалізованого
закладу освіти І-ІІІ ступенів
Великобудищанської сільської ради Полтавської області
кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»,
36 років педагогічного стажу

Коробка С.І. Тестові технології на уроках мовно-літературної галузі. Великі
Будища, 2023

Тестування – один з апробованих методів перевірки знань і вмінь учнів. Його застосування є необхідною умовою сьогоденного освітнього процесу в Україні. Саме тестові технології дають змогу мобільно перевірити, як учні засвоїли той чи інший матеріал, готують їх до ДПА, НМТ та ЗНО.

Пропоновані тексти і завдання до них складено відповідно до «Орієнтовних вимог контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів 5 класу». Вони відповідають чинним програмам мовно-літературної галузі.

Посібник адресований учителям для моніторингу аудіативних умінь учнів 5 класу.

Рецензенти:

Козороз Н.І. – заступник директора з навчально-виховної роботи, учитель-методист Великобудищанського спеціалізованого закладу освіти І-ІІІ ступенів Великобудищанської сільської ради Полтавської області.

Мирошниченко Н.М.– консультант комунальної установи «Гадяцький центр професійного розвитку педагогічних працівників» Гадяцької міської ради Полтавської області.

Схвалено рішенням педагогічної ради Великобудищанського спеціалізованого закладу освіти І-ІІІ ступенів Великобудищанської сільської ради Полтавської області (протокол №4 від 31.01.2023)

Схвалено та рекомендовано до друку рішенням консультаційно-методичної ради комунальної установи «Гадяцький центр професійного розвитку педагогічних працівників» Гадяцької міської ради(протокол № 1 від 02.02.2023).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕСТОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУР.....	6
1.1.Вимоги до розробки та створення тестових завдань	6
1.2.Аудіювання як активний вид мовленнєвої діяльності	7
РОЗДІЛ 2. ЗЕРНИНИ ТВОРЧИХ НАДБАНЬ: З ДОСВІДУ РОБОТИ.....	9
2.1. Українська мова. Аудіювання 5клас	9
2.2. Українська література. Аудіювання 5клас.....	16
2.3. Зарубіжна література. Аудіювання 5 клас.....	25
ВИСНОВКИ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	35

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку освіти особливе місце посідає пошук досконалих методів вимірювання рівня навчальних досягнень учнів. Оскільки цей процес передбачає об'єктивність оцінювання знань, умінь і навичок школярів у процесі практичної діяльності, то найбільш ефективним методом є тестові технології. Саме вони дають змогу мобільно перевірити, як учні засвоїли той чи інший матеріал, порівняно швидко оцінити рівень засвоєного та скоригувати прогалини у знаннях. Досить актуальним є використання тестів на уроках української мови і літератури та зарубіжної літератури, адже такий метод педагогічної діяльності підсумовує досягнення учнів в опануванні відповідної теми, готує їх до ДПА та ЗНО. Тому поспіль кількох років працюю над науково-методичною темою «Тестові технології на уроках мовно-літературної галузі».

Досвід проведення незалежного зовнішнього оцінювання переконливо засвідчує, що протягом навчального року нам, учителям-словесникам, слід постійно готувати учнів до такої особливої форми контролю, як тестування. Тому на уроках української мови і літератури, зарубіжної літератури доцільно використовувати різноманітні тестові завдання під час проведення поточного й тематичного оцінювання, практикувати тестування не тільки як контрольну форму перевірки знань, умінь і навичок школярів, але і як продуктивний навчальний прийом, намагаючись відпрацьовувати у школярів навички виконання тестових завдань різної форми й різного ступеня складності. Іноді помилково всі завдання, що за формою нагадують тестові, називають тестом. До тесту не можна включати будь-яке завдання. Кожне з них має відповідати чітко визначеній формі, змісту, рівневі складності. Тому вважаю, що тести є одним із засобів активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, засібно ефективного складання ЗНО/НМТ. З огляду на це, науково-методична тема актуальна, а від того – і посібник також має велике практичне значення для вчителів.

Мета – довести перевагу тестових технологій над іншими формами контролю та їх значення у підготовці випускників до іспитових випробувань та самостійного життя загалом.

Для цього я накреслила завдання та виокремила головні:

1. Ознайомитися з літературою, періодикою та Інтернет-ресурсами щодо моєї науково-методичної теми.
2. Ґрунтовно вивчити методику проведення тестових технологій як засобу ефективного складання ЗНО.
3. Залучати учнів до продуктивної роботи – складання тестів.

Намагаюся постійно брати участь у методичних заходах, що проводить сектор освіти (колишній), тепер Гадяцький ЦПРПП, ПОППО/ПАНО. Постійний учасник різних семінарів, тренінгів, конференцій, що проходять на різних платформах – Edera, Prometheus тощо, доказом чого є посвідчення та сертифікати.

Матеріали мого посібника проходили апробацію під час проведення семінарів на базі нашого закладу, а також під час неодноразової участі у фаховому конкурсі «Учитель року».

Учитель року (м. Полтава 2020 р.)

РОЗДІЛ 1.ТЕСТОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУР

1.1. Вимоги до розробки та створення тестових завдань

Тестування – один з апробованих методів перевірки знань і вмінь учнів. Вони класифікуються за різними ознаками. Поділяються на тести інтелекту, шкільної успішності, тести на здібності, сенсорні і моторні.

Тестові завдання високотехнологічні, можуть розроблятися, проводитися й перевірятися з використанням комп'ютерної техніки, потребують невеликих часових ресурсів для проведення та перевірки, порівняно нескладні в проведенні.

Тестові завдання однаковою мірою надаються до використання під час здійснення поточного, тематичного та підсумкового контролю, можуть пропонуватися учням із різними навчальними можливостями, тобто передбачати градацію за ступенем складності, мати творче спрямування. Переваги тестування над традиційними формами контролю навчальних досягнень учнів полягають також у тому, що за їхньою допомогою знімається емоційна напруженість дітей, характерна для проведення контрольних робіт.

Виконання завдань у тестовій формі для поточного контролю можна планувати на різних етапах уроку не більш як на 10-15 хвилин. У зв'язку з тим, що ці завдання є навчальними, не варто робити їх занадто складними. На цьому етапі контролю доцільно використовувати завдання з вибором однієї правильної відповіді, рідше – кількох правильних відповідей.

Кількість варіантів відповіді на тестове запитання, із яких учневі треба вибрати правильну, має встановлюватися, зокрема, і з урахуванням віку школярів: для учнів середньої школи таку кількість бажано обмежити трьома-чотирма варіантами, старшокласників – чотирма-п'ятьма. Також слід враховувати, що мислення учнів середньої школи, як правило, конкретне й не надто активно спирається на оперування абстрактними поняттями, тож завдання для них слід добирати саме такого типу – якнайбільш конкретні, такі, що спрямовуються на перевірку знання та розуміння теоретичного матеріалу.

На виконання завдань з вибором однієї правильної відповіді відводиться орієнтовно одна хвилина, а кількох правильних відповідей або встановлення відповідності – півтори хвилини. Потрібно привчати учнів виконувати завдання не лише правильно, а й швидко, щоб максимально наблизити їх до умов, у яких випускники працюватимуть під час зовнішнього незалежного оцінювання. На цьому етапі слід навчати учнів алгоритмів виконання тестових завдань різних форм, аналізувати результати тестування, виявляти типові помилки й визначати шляхи їх усунення.

Переваги тестового контролю стають очевидними, адже він дає можливість об'єктивно оцінити знання учнів, достовірно визначити обсяг і рівень засвоєного матеріалу, одночасно тестувати більшу кількість учнів, реалізува-

ти індивідуальний та диференційований підхід в освіті, так як в тестах є завдання різного рівня.

Використання тестових технологій є необхідною умовою сьогоденного освітнього процесу в Україні, оскільки відбувається його інтеграція в європейський процес отримання освіти.

1.2. Аудіювання як активний вид мовленнєвої діяльності

Сучасний етап розвитку національної школи характеризується посиленням уваги до мовної освіти в країні, необхідністю формування особистості, яка відзначалася б свідомим ставленням до рідної мови, мовленнєвою активністю на всіх етапах оволодіння мовою як засобом спілкування, пізнання і впливу, високою культурою спілкування.

Основну роль у мовленнєвому розвитку учнів відіграє загальноосвітня школа, адже саме тут формуються комунікативні вміння і навички, необхідні для виробничої й суспільної діяльності, зокрема для навчання у вищих навчальних закладах.

Практичне оволодіння мовою потребує передусім сформованості й розвитку в учнів умінь та навичок у всіх чотирьох взаємопов'язаних видах мовленнєвої діяльності – аудіюванні, читанні, говорінні, письмі.

Вивчення питань розвитку вмінь і навичок різних видів мовленнєвої діяльності дало змогу з'ясувати, що проблема формування і розвитку в учнів умінь та навичок читання, говоріння і письма здебільшого розроблена, щодо аудіювання питання залишається відкритим.

Аудіювання включає в себе розуміння усного мовлення, увагу під час сприйняття, обмірковування фактів, розуміння під час слухового сприйняття, вдумливе слухання і виокремлення певних фактів із прослуханої інформації.

Щодо вітчизняної методики, то перші спроби перенести зарубіжну методику навчання аудіювання у рідну знаходимо у Шелехової Г. [11, с. 6-10], яка дала порівняльну характеристику розуміння учнями мовленнєвої інформації залежно від способу її сприймання; Цінько С. [9, с. 12-15], яка розробила модель навчальної діяльності учня під час сприймання усного мовлення; Кухар Л. [1, с. 8-10], котра займалася питанням створення системи прийомів розуміння учнями текстів з предметів гуманітарного циклу.

Аналіз науково-методичних джерел дав змогу зробити висновок про те, що аудіювання є основою спілкування, саме з нього починається оволодіння усною комунікацією. Тому аудіювання необхідно вчити, як і будь-якого іншого виду мовленнєвої діяльності, оскільки якість засвоєння навчального матеріалу значною мірою залежить від умінь учнів вилучити з прослуханого тексту чи повідомлення всю необхідну інформацію.

У чинних програмах з української мови та літератури, зарубіжної літератури вказується на важливість умінь слухати й розуміти усне мовлення для навчальної і суспільної діяльності учнів, але у чинних підручниках для 5 класу немає чіткої комунікативної спрямованості у формуванні аудіативних

умінь. Тому й виникла необхідність укласти посібник з аудіювання для 5 класу.

Основними критеріями відбору текстів для слухового сприймання учнями 5 класу стали такі:

- 1) зміст тексту повинен відповідати виховній і навчальній меті;
- 2) насиченість тексту інформацією повинна відповідати віковим особливостям учнів, мати нескладний сюжет, являти собою зразки різних видів (монолог, діалог), стилів, типів і жанрів мовлення;
- 3) звучання тексту не повинно перевищувати 3-5 хвилин.

Підготовка до уроку української літератури (2021 р.)

РОЗДІЛ 2. ЗЕРНИНИ ТВОРЧИХ НАДБАНЬ: З ДОСВІДУ РОБОТИ

2.1. Українська мова. Аудіювання 5 клас

ТЕКСТ

ВИСОКА ГОРА ДО НЕБА

В одній бідній й нещасній жінки народилось двоє синів-близнюків. Коли синам виповнилося сім років, Мати дала їм відра, взяла за руки й сказала:

- Ходімо, сини, здобувати розум.

Ішли вони день, йшли другий, а на третій прийшли до високої гори.

- В оцій горі, - сказала Мати, - маленькими золотими піщинками розсипано розум. Щоб здобути його, треба назбирати повне відро золотих піщинок. І дала синам по маленькій ложечці.

Близнюки були схожі один на одного: сині очі, чорні брови, біле личко... але вдачею були різні. Один Працьовитий, другий – Ледачий.

Ледачий узяв відро, ложечку й каже:

- Піду до річки – ловитиму рибу та юшку варитиму.

А Працьовитий сів під високою горою та й пересипає ложечкою землю з місця на місце. Набере, висипле, гляди, інколи й упаде золота піщинка. Він ту піщинку й покладе у відро.

Минуло доволі років. Ледачий згадав свого Працьовитого брата. Піду, думає, подивлюся, чи він хоч живий.

День іде, другий, а на третій приходять до гори. Але гора зовсім не там, де була раніш. Стоїть біля неї Працьовитий брат, а біля нього відро, повне золотих піщинок.

Здивувався Ледачий. Усе ж зрозумів, що його Працьовитий брат пересипав цілу гору й здобув розум. А він, Ледачий, тільки й навчився ловити рибу та юшку варити.

- Що ж ти тепер робитимеш? – питається Ледачий брат Працьовитого.

- Піду здобувати Матері щастя.

- За золото купиш? – питається Ледачий брат.

- Щастя не купується, а здобувається працею, - відповів Працьовитий. Потім підняв відро із золотом, махнув ним – і піщинки розлетілися по землі.

(В. Сухомлинський)

ТЕСТ

1. У кого народилось двоє синів-близнюків:

А) у щасливої і багатой жінки;

Б) у бідної і нещасної жінки;

В) у простої сільської жінки.

2. Скільки років було синам:

А) 7;

Б) 5;

- В) 10.
3. Мати дала синам відра і повела:
А) до криниці;
Б) до річки;
В) здобувати розум.
4. Де знаходився розум:
А) у річці;
Б) у високій горі;
В) у полі.
5. Щоб здобути розум треба:
А) назбирати повне відро золотих піщинок;
Б) наловити повне відро риби;
В) перекопати поле.
6. Для пошуку розуму Мати дала синам:
А) по маленькій мисці;
Б) по маленькій ложці;
В) по маленькому кухлику.
7. Близнюки були схожі один на одного, але різні:
А) вдачею;
Б) поведінкою;
В) ростом.
8. «Піду до річки – ловитиму рибу та юшку варитиму, - сказав:
А) Працьовитий;
Б) Ледачий;
В) Мати.
9. Хто пересипав ложкою всю гору:
А) Ледачий;
Б) Працьовитий;
В) обидва сини.
10. Хто з близнюків здобув розум:
А) Працьовитий;
Б) Ледачий;
В) ніхто не здобув.
11. Працьовитий брат сказав: «Піду здобувати»:
А) собі добра;
Б) собі багатства;
В) Матері щастя.
12. Продовжити прислів'я: «Щастя не купується»:
А) а на дорозі валяється;
Б) а здобувається працею;
В) а між людьми шукається.

ТЕКСТ ДОБРЕ СЛОВО

В однієї жінки була маленька донька Оля. Коли дівчинці виповнилося п'ять років, вона тяжко захворіла: простудилась, почала кашляти й танула на очах.

До нещасної матері почали приходити родичі: Олині тітки, дядьки, бабусі, дідусі. Кожен приносив щось смачне й поживне: липовий мед і солодке коров'яче масло, свіжі лісові ягоди й горіхи, перепелині яєчка й бульйон з курячого крильця. Кожен говорив: «Треба добре харчуватися, треба дихати свіжим повітрям і хвороба втече в ліси й на болота».

Оля їла мед у стільниках і солодке коров'яче масло, лісові ягоди й горіхи, перепелині яєчка й бульйон з курячого крильця. Але нічого не допомагало – дівчинка вже ледве вставала з ліжка.

Одного дня біля хворої зібрались усі родичі. Дідусь Опанас сказав:

- Чогось їй не вистачає. А чого – і сам не можу зрозуміти.

Раптом відчинились двері і в хату ввійшла прабабуся Олі – столітня Надія. Про неї родичі забули, бо багато років сиділа прабабуся Надія в хаті, нікуди не виходила. Але прочувши про хворобу правнучки, вирішила навідати її. Підійшла до ліжка, сіла на ослінчик, взяла Олину руку в свою, зморшкувату і маленьку, й сказала:

- Немає в мене ні медових стільників, ні солодкого коров'ячого масла, немає ні свіжих лісових ягід, ні горіхів, немає ні перепелиних яєчок, ні курячого крильця. Стара я стала, нічого не бачу. Принесла я тобі, мила моя правнучко, один-єдиний подарунок: сердечне бажання. Єдине бажання залишилось у мене в серці – щоб ти, моя квіточко, видужала й знову раділа ясному сонечкові.

Така величезна сила любові була в цьому доброму слові, що маленьке Олине серце забилося частіше, щічки порозовішали, а в очах засяяла радість.

- Ось чого не вистачало Олі, - сказав дід Опанас. – Доброго слова.

(В. Сухомлинський)

ТЕСТ

1. Як звали дівчинку:
 - А) Галя;
 - Б) Оля;
 - В) Таня.
2. Скільки років було дівчинці:
 - А) 5;
 - Б) 7;
 - В) 8.
3. Яке нещастя спіткало дівчинку:
 - А) вона зламала ніжку;
 - Б) вона тяжко захворіла;
 - В) з нею нічого не трапилося.

4. Хто прийшов відвідати дівчинку:
 - А) родичі;
 - Б) друзі;
 - В) сусіди.
5. Що приносили Олі відвідувачі:
 - А) іграшки;
 - Б) цукерки;
 - В) щось смачне і поживне.
6. Оля їла мед, масло, ягоди:
 - А) і їй ставало краще;
 - Б) їй нічого не допомагало;
 - В) вона одужала.
7. «Чогось їй не вистачає», - сказав:
 - А) дідусь Опанас;
 - Б) дідусь Микита;
 - В) бабуся Галя.
8. Раптом відчинились двері і в хату увійшла:
 - А) мама Олі;
 - Б) сестричка Таня;
 - В) прабабуся Надія.
9. Яка у бабусі була рука:
 - А) ніжна і тепла;
 - Б) зморшкувата і маленька;
 - В) груба і кістлява.
10. Принесла бабуся правнучці один-єдиний подарунок:
 - А) теплого молочка;
 - Б) ласкаве слово;
 - В) сердечне бажання.
11. Якими лагідними словами називала бабуся дівчинку:
 - А) моя зірочка;
 - Б) моя квіточка;
 - В) моя ластівочка.
12. Чого ж не вистачало Олі:
 - А) доброго харчування;
 - Б) бабусі;
 - В) доброго слова.

ТЕКСТ
МАМИН КАВУН

Мама залишає Костика на господарстві, сама йде на цілісінький день на роботу. А йому наказує:

- Сиди дома, годуй курей; як спека спаде, полий капусту на городі.

День сьогодні в Костика видався і щасливий, і важкий. Щасливий, бо вранці, як тільки мама з дому, прийшов дід Мусій і приніс два кавуни. На баштані кавуни ще зелені, Костик це добре знає. Хлопець розпитує діда, ду він узяв, а той мовчить та тільки всміхається.

- Оце твій, - поплескує дід менший кавун, - а це мамин.

А як же інакше? Мама більша – їй і кавун більший.

- Зараз порізати твій кавун чи сам поріжеш? – питає дід Мусій.

- Зараз, діду, зараз, - нетерпляче просить Костик.

Дід ріже кавуна. А він червоний і пахучий.

Костик смакує, їсть поволі, щоб надовго було, а дід сидить мовчки й інколи усміхається. Усмішка дідова якась дивна – невесела.

Дід пішов. Костик доїв кавуна. Ще раз пообгризав скибки. Сходив погуляв, повернувся. Хотів ще раз пообгризати скибки, та вже нічого було гризти.

Мамин кавун лежав на лаві. Костик намагався не дивитись на нього, але час від часу немов хтось голову повертав до кавуна.

Щоб той не спокушав, Костик вийшов надвір. Сипнув курям ячменю, витяг відро води з криниці. Сів під шовковицею та й сидить.

А його щось наче тягне в хату. Він одчинив двері, вмостився на лаві, поплескав долонькою кавуна.

«А як половину з'їсти?» - подумав.

Та від цієї думки Костикові стало соромно. Йому пригадалась невесела дідова усмішка. Невесела вона була того, що він не почастивав дідуся – не дав йому жодної скибочки.

Від сорому Костикові захотілося піти з хати. Він вийшов у садок і сів під шовковицею. Там він довго сидів і дивився на білі хмари в голубому небі. Дивився – поки й заснув.

Прокинувся Костик увечері. Сонце сідало спочити.

«Скоро й мама прийде», - подумав Костик та й побіг у хату – треба ж її з дідовим гостинцем зустріти.

Коли це й мама на подвір'я. Костик їй кавуна підносить.

- Це вам, мамо, - радісно каже він.

Мама заходить до хати, ріже кавуна й припрошує:

- Їж, Костику.

- Ні, це вам, мамо, - благає Костик, - їжте ж, будь ласка.

Такої ласки мама ще не знала. Вона з подивом подивилася в радісні очі сина й узяла червону, як жар, скибку.

(В. Сухомлинський)

ТЕСТ

1. Як звали героя оповідання:

А) Саша;

Б) Петрусь;

В) Костик.

2. Мама залишила хлопця:

- А) на господарстві;
 - Б) в дитячому садочку;
 - В) у бабусі.
3. День сьогодні у Костика:
- А) і сумний, і тяжкий;
 - Б) і щасливий, і важкий;
 - В) і щасливий, і веселий.
4. Вранці до Костика прийшов:
- А) дід Мусій;
 - Б) товариш;
 - В) бабуся Катерина.
5. Що приніс дідусь Костикові:
- А) два кавуни;
 - Б) відро яблук;
 - В) багато ягід.
6. Кавун був:
- А) зелений і недобрий;
 - Б) червоний і пахучий;
 - В) спілий і добрий.
7. Дід посміхався, але усмішка була:
- А) невесела;
 - Б) весела;
 - В) радісна.
8. Що зробив з кавуном Костик:
- А) доїв увесь;
 - Б) залишив половину мамі;
 - В) пригостив дідуся.
9. Про що думав Костик, Дивлячись на мамин кавун:
- А) а як заховати його;
 - Б) а як укинути у воду, щоб нахолонув;
 - В) а як половину з'їсти.
10. Чому у дідуся була невесела усмішка:
- А) бо Костик не залишив кавуна мамі;
 - Б) бо хлопець не почастивав дідуся;
 - В) бо не подякував дідусеві.
11. Костикові захотілося піти з хати:
- А) від радощів;
 - Б) від сорому;
 - В) щоб не бачити кавуна.
12. Основна думка оповідання:
- А) все, що в тебе є, то твоє;
 - Б) треба поважати батьків;
 - В) треба ділитися і бути вдячним.

ТЕКСТ
ПЕТРО І МАРІЙКА

Сестричка Марійка піде наступного року до школи.

У Петра велика біда: лінощі. Щоб навчитися добре читати, треба взяти книжку, розгорнути її і читати вголос. Читати півгодини, читати щодня.

А Петрові не хочеться брати книжку до рук. Не хочеться читати. Гуляти ж веселіше. Прийде Петро зі школи, покладе книжки, пообідає і –надвір. Восени –у м'яча, взимку –на ковзанах. А книжки лежать.

Минуло півроку.

Всі діти вже добре читають, а Петро ледве слово до купи складе.

Приходить якомусь учителька до Петрової матері й каже:

– Як Петро не читатиме щодня, залишиться на другий рік у першому класі.

Сидить Петро біля столу. Соромно йому. А Марійка тут своє:

– От добре, залишайте Петра на другий рік, я з ним разом до школи ходитиму.

Почервонів Петро, аж сльози в очах затремтіли. Марійка далі веде:

– Я вже добре вмю читати.

Взяла Марійка зі столу книжку –читає, аж дзвенить.

– Ти читаєш, як найкращі мої учні! –хвалить учителька.

Пішла вчителька додому. А Петро сидить біля столу й думає:

«Не хочу бути слабшим за Марійку! Заставлю себе...»

Розгорнув книжку... Надворі сніг блищить, сонце сяє, ковзани на лід просяться, горобці цвірінькають... Так хочеться гуляти. Але як подумає Петро, що в одному класі з Марійкою доведеться вчитися, страшно йому стає... І читає, читає...

Тепер приходить Петро зі школи, пообідає і, гляди, за шапку. А Марійка й питає: –То як, будемо в одному класі?.. Петро зараз же кидає шапку й сідає за книжку.

(В. Сухомлинський)

ТЕСТ

1. У Петра велика біда:

- А) лінощі;
- Б) хвороба;
- В) хитрощі.

2. Щоб навчитися добре читати, треба:

- А) читати один раз на тиждень;
- Б) читати два рази на тиждень;
- В) читати щодня.

3. У які ігри любив грати Петро восени:

- А) кататися на велосипеді;
- Б) у футбол;
- В) бігати.

4. У які ігри любив грати хлопець взимку:

- А) кататися на ковзанах;
 - Б) кататися на санчатах;
 - В) кататися на лижах.
5. Усі діти добре читали, а Петро:
- А) по складах;
 - Б) найкраще;
 - В) ледве слова до купи складав.
6. Учителька сказала: «Якщо Петро не читатиме щодня»:
- А) не навчиться читати;
 - Б) матиме двійку;
 - В) залишиться на наступний рік.
7. Як почувався хлопець після слів учительки:
- А) йому було соромно;
 - Б) йому було байдуже;
 - В) йому було весело.
8. Як читає Марійка:
- А) читає, як учителька;
 - Б) читає, як доросла;
 - В) читає, аж дзвенить.
9. Про що думав Петро після візиту вчительки:
- А) хай говорить, піду гуляти;
 - Б) не читав і не читатиму;
 - В) не хочу бути слабшим за Марійку.
10. Скільки часу минуло відтоді, як Петро пішов до школи:
- А) пів року;
 - Б) три місяці;
 - В) рік.
11. Петрові стало соромно:
- А) бо не хотів читати;
 - Б) бо не хотів бути з Марійкою в одному класі;
 - В) бо хотілося гуляти.
12. Яким реченням закінчується оповідання:
- А) «Петро зараз же кидає шапку й сідає за книжку»;
 - Б) «Петро пообідає і, гляди, за шапку»;
 - В) «Тепер приходить Петро і сідає за книжку».

2.2. Українська література. Аудіювання 5 клас

ТЕКСТ ФАРБОВАНИЙ ЛИС

Жив собі в однім лісі Лис Микита, хитрий-прехитрий. Кілька разів гонили його стрільці, травили його псами, наставляли на нього заліза або підкидали йому затруєного м'яса, нічим не могли йому доїхати кінця. Лис Микита кпив

собі з них, оминав усякі небезпеки, ще й інших своїх товаришів остерігав. А вже як вибрався на лови — чи то до курника, чи до комори, то не було сміливішого, вигадливішого та спритнішого злодія над нього. Дійшло до того, що він не раз у білий день вибрався на полювання й ніколи не вертав з порожніми руками.

Се незвичайне щастя й та його хитрість зробили його страшенно гордим. Йому здавалося, що нема нічого неможливого для нього.

— Що ви собі думаєте! — величався він перед своїми товаришами. — Досі я ходив по селах, а завтра в білий день піду до міста й просто з торговиці курку вкраду.

— Ет, іди, не говори дурниць! — уговкували його товариші.

— Що, дурниць? Ось побачите! — решетився Лис.

— Побачимо або й не побачимо. Там пси купами по вулицях ходять, то вже хіба б ти перекинувся на блоху, щоб тебе не побачили й не роздерли.

— От же побачите: і на блоху неперекинуся, і не роздеруть мене! — товк своє Лис і поклав собі міцно зараз завтра, у сам торговий день, побігти до міста й з торговиці вхопити курку.

Але сим разом бідний Микита таки перечислився. Поміж коноплі та кукурудзи він заліз безпечно аж до передмістя; огородами, перескакуючи плоти та ховаючися між яриною, дістався аж до середмістя. Але тут біда! Треба було хоч на коротку хвилю вискочити на вулицю, збігати на торговицю й вернути назад. А на вулиці й на торговиці крик, шум, гармидер, вози скриплять, колеса туркочуть, коні гримлять копитами, свині квичуть, селяни гойкають - одним словом, клекіт такий, якого наш Микита й у сні не бачив, і в гарячці не чував.

Але що діяти! Наважився, то треба кінчити те, що зачав. Посидівши пару годин у бур'яні коло плоту, що притикав до вулиці, він освоївся трохи з тим гамором. Позбувшись першого страху, а надто роздивившись потроху, куди і як найліпше бігти, щоб досягнути свою ціль. Лис Микита набрався відваги, розбігся й одним духом скочив через пліт на вулицю. Вулицею йшло та їхало людей багато, стояла курява. Лиса мало хто й запримітив, і нікому до нього не було діла. «От пес, так пес», — думали собі люди. А Микита тому й рад.

(За І. Франком)

ТЕСТ

1. Лис Микита був:
 - А) злющий-презлющий;
 - Б) хитрий-прехитрий;
 - В) сміливий-пресміливий.
2. Де жив Лис Микита:
 - А) у місті;
 - Б) у лузі;
 - В) у лісі.
3. Яким був Лис Микита на ловах:
 - А) сміливий, вигадливий;

- Б) підступний, брехливий;
В) терплячий, упертий.
4. Лис Микита міг упіймати здобич:
А) темної ночі;
Б) у білий день;
В) зранку.
5. Чим величався Лис Микита:
А) піде в село і вкраде курку;
Б) залізе в курник серед білого дня;
В) піде у білий день до міста і з торговиці вкраде курку.
6. Лису Микиті не вірили:
А) вовки;
Б) лиси;
В) товариші.
7. «Ось побачите!» - решетився Лис. Що означає слово «решетився»:
А) сміявся;
Б) вихвалявся;
В) вигадував.
8. Як Лис Микита добирався до міста:
А) поміж дерев;
Б) поміж бур'янів;
В) поміж коноплі та кукурудзу.
9. Як далеко дістався Лис Микита:
А) до середмістя;
Б) до першої хати;
В) пробіг через усе місто.
10. На торговиці крик, шум, гамір, якого наш Микита:
А) і бачити ніколи не бачив;
Б) і чути ніколи не чув;
В) і в сні не бачив, і в гарячці не чув.
11. Щоб освоїтися з тим гамором Лис Микита:
А) просидів пару годин у бур'яні;
Б) сховався під тином;
В) повернувся у ліс.
12. Лис Микитанабрався відваги й скочив:
А) через кошик з яйцями;
Б) через пліт на вулицю;
В) поміж людей у бочку.

Минає рік. Батько й мати на панщині. Катерина, сама ще не доросла, зв'язана з малим Тарасом, як ланцюгами: сповивала, колихала, пісень співала, запихала дитячий плач куклою, по кутку носилася з ним, як із цяцькою. Проте сама нянька ще дитина – хочеться з подругами в баштана на шляху погуляти, побігати у

ворона, у квача. Посадить малого на вигоні, у ромашках, у ту ямку, що вирили хлопці, граючи в дуки, накаже, посварившись пучкою: «Сиди ж мені й не вилазь, поки не прийду». Вітром майнула до гурту, де аж куріла гульня, — про хлопця забула зразу. І сидить воно саме-самісіньке, як одірваний од гілки листочок, спозирає синє небо, зграї на ньому галок... Сонце гріє, ромашки пахнуть, аж чхається— хороше, як у купелі. І маленьке замахає до сонця ручками, засміється, загуцає, мов до сонця летіти хоче на руці або саме сонце його витягає з пахучих бур'янів.

Катря, щира його нянька, теж за щирою гульнею на шляху згадала про малого тільки тоді, як з поля показала череда. Одкрыла широко очі, ляснула в долоні: «А де ж моя дитина?» Насилу пригадала. Вітром полетіла в ромашки до дуки: сидить. Уже й сліз йому немає —мовчить. Лише очиці набрякли від сліз і все личко вивожене в слъози. Тільки побачило над бур'янами голову Катрі —де ті й слъози взялися, —як ручаї. Зраділо! З плачем, з докором, із жалем викидає рученята до неї. Мов крилами перелетіло з осоружної дуки Катрі на руки.

—Моє маленьке! Скучив? —Катря жагуче, з пристрастю тулить його до себе, картаючи себе докорами й зарікаючись, що вона більше ніколи-ніколи не буде кидати дитину на вулиці. Не в перший раз. —Їстоньки хочеш? —Знаходить житнього хліба, жовану куклу, нашвидку піджовує її, пхає дитині в рот. Дитина зі звірячою жадобою починає ту осоружну куклу жувати, ссати, тіпати, щось мимрячи невиразне й погрожуючи комусь головою. Катря пильно, допитливо дивиться дитині в вічі — вона одна розуміє її мову. - (...) Ось сонечко зайде, пан пустить маму додому кулешику варити, Тарасика годувати. Ну, співай за мною, Тарасику, — починає сама наспівувати:

А вже сонечко за вербами,
Пустити нас, пане, хоч із ребрами.

А сонечко теж каже йому про маму, жартує з малим, захиляючись за верби. Грається з ним чисто так, як, буває, мама: одкриє очі —ку-ку! Знову закриє — нема...

Таке ж радісне, тепле, червоне. (...)

(За С. Васильченком)

ТЕСТ

1. Де працювали батьки Тараса:
А) на своєму полі;
Б) на панщині;
В) на фабриці.
2. Малого Тараса залишали вдома:
А) з Катрею;
Б) з бабусею;
В) з мамою.
3. Запихала Катря дитячий плач:
А) соскою;
Б) куклою;
В) хлібом.

4. Катря була:
 - А) дорослою дівчиною;
 - Б) підлітком;
 - В) ще дитиною.
5. Де сидів малий Тарас, поки Катря гуляла:
 - А) удома;
 - Б) у сусідів;
 - В) на вигоні у бур'яні.
6. Коли Катря згадувала про хлопця:
 - А) коли з поля показувалася череда;
 - Б) коли батьки поверталися з панщини;
 - В) коли заходило сонце.
7. Тарас плакав у бур'янах, а сльози лились:
 - А) як із відра;
 - Б) як ручаї;
 - В) капали одна за одною.
8. Щоб заспокоїти хлопця, Катря:
 - А) бере на руки;
 - Б) свариться на дитину;
 - В) несе до мами.
9. Катря залишила дитину сидіти на вигоні:
 - А) перший раз;
 - Б) не в перший раз;
 - В) залишала постійно.
10. Яким хлібом годує дитину дівчина:
 - А) пшеничним;
 - Б) білим;
 - В) житнім.
11. Яку страву готувала мама на вечерю:
 - А) суп;
 - Б) кулешик;
 - В) кашу.
12. Текст закінчується описом:
 - А) неба;
 - Б) поля;
 - В) сонця.

ТЕКСТ ПРИЙОМ У ЗАПОРОЖЦІ

Запорожці, коли підмовлять, було, до себе на Січ якого хлопця з Гетьманщини, то перше пробують, чи годиться бути запорожцем. Ото звелять йому варити кашу:

– Гляди ж, вари так, щоб і не сира була, щоб і не перекипіла, а ми підемо косити. То ти, як уже буде готова, вийди на такий-то курган і клич нас, а ми почуємо та й прийдемо.

От поберуть коси та й підуть нібито косити, а де там їм хочеться косити! Заберуться в комиш та й лежать. То оце хлопець, зваривши кашу, вийде на могилу й зачне гукати. А вони й чують, але не озиваються. То він гукав, гукав та й давай плакати:

– От занесла мене нечиста сила між сії запорожці! Краще б було дома сидіти при батькові та при матері. А то ще перекипить каша, то придуть та битимуть, вражі сини! Ой бідна ж моя головонька! Чого мене понесло між сії запорожці!

То вони, лежачи в траві, вислухають усе та й кажуть:

– Ні, се не наш!

А далі вернуться до куреня, дадуть тому хлопцеві коня й грошей на дорогу та й скажуть:

– Їдь собі к нечистому! Нам таких не треба!

А як же которий удасться розторопний та догадливий, то, вийшовши на могилу, кликне разів зо два:

– Гей, панове-молодці! Ідіть кашу їсти!

Та як не озиваються, то він:

– Чорт же вас бери, коли мовчите! Буду я й сам їсти. –Та ще перед відходом ударить на могилі гопака: «Ой тут мені погуляти на просторі!» Та затягнувши на весь степ козацьку пісню, і піде собі до куреня, і давай уплітати тую кашу.

То запорожці, лежачи в траві, і кажуть:

– Оце наш!

Та побравши коси, ідуть до куреня. А він:

– Де вас до біса носило, панове? Гукав, гукав, аж горло розболілося; та щоб каша не перекипіла, то я почав сам їсти.

То запорожці поглянуть один на одного та й скажуть йому:

- Ну, чуро, уставай! Годі тобі бути хлопцем. Тепер ти –рівний козак. І приймають у товариство.

(Усна народна творчість)

ТЕСТ

- З якого краю найчастіше запорожці запрошували на Січ хлопців:
 - з Гетьманщини;
 - з Київщини;
 - з Уманщини.
- Звелять козаки хлопцеві варити:
 - куліш;
 - борщ;
 - кашу.
- Хлопець варив обід, а козаки йшли:
 - спати;

- Б) косити;
 - В) гуляти.
4. Куди виходив хлопець, щоб покликати запорожців:
- А) у поле;
 - Б) на горб;
 - В) на могилу.
5. Якою мала бути каша:
- А) добра, з маслом;
 - Б) підсолена, доварена;
 - В) і не сира, і не перекипіла.
6. Що робили запорожці, коли хлопець зачинав плакати:
- А) сміялися;
 - Б) давали коня й грошей і проганяли;
 - В) співчували.
7. Кому належать слова: «Де вас до біса носило»:
- А) козакам;
 - Б) чурі;
 - В) хлопцеві.
8. Який хлопець міг пройти випробування:
- А) розторопний та догадливий;
 - Б) спокійний, урівноважений;
 - В) плаксивий, вередливий.
9. Який танець згадується у тексті:
- А) полька;
 - Б) гопак;
 - В) у тексті не сказано.
10. Скільки хлопців згадується в тексті:
- А) два;
 - Б) один;
 - В) три.
11. Чура – це:
- А) хлопець;
 - Б) козак;
 - В) коса.
12. Як називали запорожці хлопця, який проходив випробування:
- А) добрий хлопець;
 - Б) запорожець;
 - В) рівний козак.

ТЕКСТ ДИВАК

На першому уроці було малювання. Старенька вчителька Матильда Петрівна ходила поміж партами й, роблячи загадкове обличчя, повільно говорила:

«А сьогодні, діти, ми будемо малювати...горщечок...» Потім дістала з портфеля горщечок та урочисто поставила на стіл.

Діти почали малювати, виводячи кожен своє: той – жлуктичко, інший – ринку або макітерку. Й оскільки дірку в денці ніяк було передати, то її чіпляли збоку. Олесь старанно скрипів олівцем і натхненно прицмакував. Коли ж учителька зупинилася біля його парти, із зошита на неї, презирливо примруживши око, дивився дятел: чого тобі тутечки?

- Олесю, адже я наказувала всім малювати горщечок, - суворо сказала Матильда Петрівна. Їй сподобався дятел, але вона добре знала, що таке вчительська принципівість, тому й додала: - Я поставлю тобі двійку.

У класі ввірвався гамірець. Відмінники дивилися на свого вчорашнього побратима співчутливо, а ті, хто вчився через пень-колоду, з радістю чекали на те, що їхнього полку прибуде. Олесь зібрав книжки, виліз з-за парти й рушив до дверей.

- Куди це ти? – здивувалась учителька.

Олесь похнюпився:

- Я так не хо!
- Як це – так?
- Горщечка отого не хочу малювати.
- Чому?
- Дятла хочу...

Доки Матильда Петрівна думала про долю свого авторитету, Олесь виїшов у коридор, похапцем натяг пальтечкой опинився на ганку.

У шкільному садку пурхали синички. У бур'янах вовтузилися горобці, скльовуючи реп'яшачі кім'яхи. Десь у вільхах по той бік річки били пеньки: бух, бух. Дзень – сокира сприснула.

Олесь уявив собі, як гарно зараз у лузі, і побіг у верболози.

Там він блукав до самого вечора. Обмацував холодні пташині гнізда, їв мерзлу калину, доки не набив оскоми. Потім шукав осикові трухляки, ховав за пазуху й, нап'явши пальтечко на голову, дивився: світять чи не світять? У кущах, заплетених осокою, шарудів вітер, попискували миші, і в березі терлись одна об одну вільхи, сповнюючи луг тривожним стогоном.

Сонце пробило в хмарах над байраком вузьеньку ополонку, яскравим променем стрельнуло на левади. Олесь радісно мружився йому назустріч, зводив очі до перенісся, ловлячи золоту мушку на кінчикові носа.

Надвечір хмари опустилися нижче, а тополі над селом повищали й набрали войовничого вигляду. Треба було йти додому. Олесь грядками вибрався на вигін і став чекати, доки випустять школярів.

(За Г. Тютюнником)

ТЕСТ

1. Як звали вчительку малювання
 - А) Матильда Петрівна;
 - Б) Катерина Миколаївна;
 - В) Василина Григорівна.

2. Що діти малювали на уроці:
 - А) квіти;
 - Б) птахів;
 - В) горщечок.
3. Що намалював Олесь:
 - А) горщик;
 - Б) миску;
 - В) дятла.
4. Учительці малюнок Олеся:
 - А) сподобався;
 - Б) не сподобався;
 - В) їй було байдуже.
5. Яку оцінку вчителька хотіла поставити хлопцеві:
 - А) двійку;
 - Б) п'ятірку;
 - В) найвищу.
6. Відмінники дивилися на побратима:
 - А) радісно;
 - Б) співчутливо;
 - В) байдуже.
7. Як дивилися на Олеся діти, які недобре навчалися:
 - А) з радістю;
 - Б) зі співчуттям;
 - В) байдуже.
8. Як Олесь зреагував на двійку:
 - А) попросив пробачення;
 - Б) зібрав книжки і пішов з класу;
 - В) розплакався.
9. Куди пішов Олесь:
 - А) додому;
 - Б) на луг;
 - В) у шкільний сад.
10. Чим смакував на прогулянці хлопець:
 - А) їв бурульки;
 - Б) їв мерзлу калину;
 - В) пробував сухе листя.
11. Олесь радісно мружився назустріч:
 - А) хмаринкам;
 - Б) снігові;
 - В) сонцю.
12. Допоки гуляв Олесь:
 - А) до вечора;
 - Б) до обіду;
 - В) до полудня.

2.3. Зарубіжна література. Аудіювання 5 клас

ТЕКСТ ХЛОПЧИК-ЗІРКА

Давним-давно два бідні дроворуби прокладали собі шлях додому через великий сосновий ліс. Стояла зимова морозна ніч. Земля та дерева були заметені снігом, маленькі гілочки потріскували від морозу, коли дроворуби проходили повз них. І ось вони дійшли до гірської річки, яка нерухомо зависла в повітрі водоспадом, бо її поцілував Льодяний Король.

Було так холодно, що навіть звірі й птахи не знали, як цьому зарадити.

- Еге-ге! – прогарчав Вовк, шкутильгаючи через зарослі, підбгавши хвоста.
- Це просто жахлива погода. Чому уряд за цим не слідкує?
- Пить! Пить! Пить! – щебетали зелені коноплянки. – Стара Земля померла, і її загорнули в білий саван.
- Земля виходить заміж, а це її весільна сукня, - прошепотіли одна одній Горлиці. Їхні маленькі рожеві ніжки зовсім змерзли, але пташки відчували, що мають дотримуватися романтичного погляду на цю ситуацію.
- Дурниці! – гаркнув Вовк. – Я кажу вам, що все це – провина уряду, і якщо ви мені не вірите, я вас з'їм. Вовк міркував практично, йому ніколи не бракувало переконливих аргументів.

Як на мене, - сказав Дятел, котрий був природженим філософом, - я не схильний удаватися до теорії атому для пояснень. Якщо річ є такою, то вона такою іє, а зараз страшенно холодно.

Безсумнівно, був лютий холод. Маленькі Білки, які жили у високій ялині, те-рли одна одній носики, щоб зігрітися, а Зайці скрутилися клубком у своїх норах і не наважувалися навіть визирнути за двері. Єдині істоти, які, здавалося, насолоджувалися цим, були великі рогаті Сови. Їхнє пір'я вкрилося інеєм, але їм було байдуже, і вони крутили великими жовтими очима й перегукувалися через ліс:

- Пу-гу! Пу-гу! Пу-гу! Яка чудова погода!

Два дроворуби все йшли та йшли, сильніше дмухаючи на свої пальці й ступаючи своїми величезними підкованими чоботями по затверділому снігу. Одного разу вони провалилися в глибокий замет, а вибралися звідти білі, наче мірошники, які перемелюють зерно на борошно; а іншого разу вони послизнулися на твердому гладенькому льоду, де замерзла болотна вода, їхні оберемки хмизу випали з в'язки, так що їм довелося знову збирати й зв'язувати їх. Раптом їм здалося, що вони загубилися, їх охопив жах, бо вони знали, що Метелиця жорстока з тими, хто спить в її обіймах. Але чоловіки вірили в доброго святого Мартіна, який оберігає всіх подорожніх, і знову пішли по своїх слідах. Вони йшли обережно і нарешті вийшли на узлісся й побачили далеко внизу в долині вогні рідного села.

Дроворуби так зраділи зі свого звільнення, що голосно сміялися, і Земля здавалася їм срібною квіткою, а Місяць – золотою.

Посміявшись, вони засумували, бо згадали про свою бідність.

(За О. Вайльдом)

ТЕСТ

1. Яка пора року зображена в уривку:
А) зима;
Б) весна;
В) осінь.
2. Через який ліс дроворуби прокладали собі шлях додому:
А) мішаний;
Б) сосновий;
В) дубовий.
3. Річка зависла в повітрі водоспадом, бо її поцілував:
А) мороз;
Б) Санта Клаус;
В) Льодяний Король.
4. «Стара Земля померла, і її загорнули в білий саван» - сказали:
А) горобці;
Б) коноплянки;
В) дятел.
5. Що робили білки, щоб зігрітися:
А) стрибали з гілки на гілку;
Б) терли одна одній носики;
В) сиділи непорушно на дереві.
6. Кому було байдуже до холоду:
А) вовкам;
Б) горлицям;
В) совам.
7. Дроворуби провалилися в глибокий замет і були білі:
А) наче мірошники;
Б) наче пух;
В) наче вилізли з болотної води.
8. У якого святого вірили подорожні:
А) у святого Марка;
Б) у святого Мартіна;
В) про це у тексті не сказано.
9. Дроворуби побачили рідне село і:
А) швидко побігли;
Б) обнялися і заплакали;
В) голосно засміялися.
10. Земля і місяць здавалися дроворубам квіткою:
А) червоною і жовтою;
Б) білою і голубою;
В) срібною і золотою.
11. Який епітет вживає автор до слова «метелиця»:

- А) жорстока;
- Б) злюща;
- В) лиха.

12. Посміявшись, дроворуби засумували, бо:

- А) дуже було холодно;
- Б) мало назбирали дров;
- В) згадали про свою бідність.

ТЕКСТ А ОСЬ І ЧАРЛІ

Ці двоє людей літнього віку – батько й мати пана Бакета. Їх звати дідусь Джо та бабуся Джозефіна.

А ці двоє людей літнього віку – батько й мати пані Бакет. Їх звати дідусь Джордж і бабуся Джорджина.

Це – пан Бакет. Це – пані Бакет. Пан і пані Бакети мають синочка, якого звати Чарлі Бакет.

Уся їхня родина – шестеро дорослих і малий Чарлі Бакет – мешкає в дерев'яній хатинці на краю великого міста.

З усієї родини роботу мав тільки пан Бакет. Він працював на фабриці зубної пасти, де цілий день сидів на лаві, накручуючи кришечки на тюбики з пастою. Але за накручування кришечок багато не платять, і бідолашний пан Бакет, хоч як багато працював і швидко накручував кришечки, ніколи не заробляв стільки, щоб купити бодай половину потрібних для такої великої родини речей. Грошей не вистачало навіть на харчі. На сніданок вони їли хліб з маргарином, на обід – варену картоплю з капустою, а на вечерю – капустняк. Трохи краще бувало в неділю. Усі чекали, коли настане неділя, бо хоча страви готували ті самі, але кожному можна було з'їсти по дві порції.

Бакети, звісно, не вмирили з голоду, але всім їм – обом дідусям, обом бабусям, батькові Чарлі, матері Чарлі й особливо малому Чарлі – з ранку до ночі здавалося, що животи поприсихали до спин.

Чарлі було найгірше. І хоча батько з матір'ю часто за обідом чи вечерею віддавали йому свої порції, та хлопцеві все одно було мало, бо він ріс. Чарлі страшенно кортіло чогось ситнішого й смачнішого за капусту з капустняком. А понад усе він хотів шоколаду.

Чарлі Бакет міг відчутти смак шоколаду єдиний раз на рік, на свій день народження. Уся родина заощаджувала для цього гроші й, коли наставав знаменний день, Чарлі із самісінького чудесного ранку дарували невеличку шоколадну плиточку. І щоразу він акуратно ховав її в спеціальну дерев'яну коробочку й зберігав, ніби вона була зі щирого золота. Декілька наступних днів він не смів до неї навіть торкатися – тільки дивився. Коли ж урешті не витримував, то віддирав з куточка манюсінький шматочок паперової обгортки, щоб визирнув манюсінький шматочок шоколаду, а тоді відкушував звідти манюсіньку крихточку, аби тільки відчутти цей чудесний солодкий смак, що поволі розтікався по язиці. На другий день відкушував ще одну крихточку, а

тоді ще й ще. Отак Чарлі примудрявся розтягти десятицентову плиточку шоколаду більше як на місяць.

Але я ще не сказав вам про одне лихо, що мучило малого шоколадолоба Чарлі понад усе. Воно докучало йому набагато більше, ніж якесь там споглядання шоколадних плиток у вітринах крамниць чи поїдання іншими дітьми шоколадних цукерок просто перед його носом.

Гіршої муки годі було уявити.

У цьому місті, майже біля самої хатинки, де мешкав Чарлі, стояла величезна шоколадна фабрика. Називалась вона «Вонка», а власником її був містер Віллі Вонка, найкращий за всі часи виробник і винахідник шоколадних цукерок.

(За Р. Далом)

ТЕСТ

1. Родина Чарлі:
 - А) шестеро дорослих і малий Чарлі;
 - Б) четверо дорослих і малий Чарлі;
 - В) пані Бакет, пан Бакет і Чарлі.
2. Уся родина мешкала:
 - А) в середмісті;
 - Б) у селі;
 - В) на краю великого міста.
3. Де працював пан Бакет:
 - А) на фабриці зубної пасти;
 - Б) на шоколадній фабриці;
 - В) на сільській фермі.
4. Що їла сім'я Бакетів на сніданок:
 - А) хліб з маслом;
 - Б) хліб з варенням;
 - В) хліб з маргарином.
5. Бакети кожного дня їли одну й ту ж страву:
 - А) варену картоплю;
 - Б) рисову кашу;
 - В) варену картоплю з капустою.
6. Чого понад усе хотілося Чарлі:
 - А) цукерок;
 - Б) печева;
 - В) шоколаду.
7. Єдиний раз на рік Чарлі міг відчутти смак шоколаду:
 - А) на свій день народження;
 - Б) на день народження дідуся;
 - В) на новий рік.
8. В який час доби Чарлі дарували шоколадну плитку:
 - А) по обіді;
 - Б) із самісінького ранку;

- В) після вечері.
9. Як довго Чарлі смакував шоколадкою:
- А) один день;
 - Б) з'їдав зразу;
 - В) більше місяця.
10. Що мучило малого шоколадолоуба Чарлі понад усе:
- А) що він не ходив до школи;
 - Б) що сім'ї приходилося голодувати;
 - В) що біля самої хатинки знаходилася шоколадна фабрика.
11. Як називалася фабрика:
- А) «Вонка»;
 - Б) «Віллі»;
 - В) «Верука».
12. Власником фабрики був:
- А) Джо Бакет;
 - Б) Віллі Вонка;
 - В) Майк Тіві.

ТЕКСТ ТОМ СОЙЄР

Настав суботній ранок, і все навколо засяяло літніми барвами й свіжістю, забуяло життям. У кожному серці бриніла музика, а коли серце було молоде, пісня лилася з уст.

Том з'явився на узбіччі вулиці з відром вапна та довгою малярською щіткою в руках. Він зміряв оком паркан, і вся його радість умить розвіялась, а душу сповнила глибока туга. Увесь світ здався йому нікчемним і безглуздим, а саме життя – важеним тягарем. Зітхнувши, він умочив щітку у відро й провів нею по верхній дошці паркана, тоді зробив те саме ще й ще раз і, порівнявши жалюгідну білу смужку із безмежним непобіленим обширом, скрушно сів на огорожу коло дерева.

Він почав думати про те, як весело мав провести суботній день, і його опосів ще більший смуток. Скоро інші хлопці, вільні, як птахи, рушать до всяких принадних місць, і як же вони збиткуватимуться з Тома, коли побачать, що він мусить працювати, - сама ця думка пекла його вогнем. Він видобув на світ свої скарби й почав роздивлятись їх: поламані дрібнички, кульки, інший мотлох, - усе воно, може, й пішло б в обмін на чужу працю, але навряд чи його вистачило б щоб купити бодай пів години цілковитої волі. Отож, облишивши будь-яку надію підкупити товаришів, він сховав до кишені ті вбогі цяцьки, і в цю ж таки темну хвилину зневіри на нього раптом зійшло на-тхнення.

Том узяв щітку й заходився спокійно працювати далі. Незабаром у кінці вулиці показався Бен Роджерс – той самий хлопець, чиїх насмішок він боявся над усе. Бен посувався вперед таким собі веселеньким підтюпцем-

вистрибцем, і це свідчило, що душа його сповнена радості й добрих сподівань. Він їв яблуко.

- То що, друже, мусимо працювати? – спитав Бен. Том рвучко обернувся і сказав:
- А, це ти, Бене! Я тебе й не помітив.
- Слухай, я оце йду купатися. А ти не хочеш? Та ні, ти, мабуть, краще попрацюєш, еге ж? Том якусь хвилину замислено дивився на товариша, тоді спитав:
- Що ти називаєш працею?
- А оце що – хіба не праця? Том знову взявся білити й недбало відказав: Ну що ж, може, праця, а може, й ні. Я знаю тільки, що Тому Соєру вона до вподоби.
- Ха, можна подумати, що тобі й справді подобається білити!
- Чи подобається? А чом би й ні? Хіба нам кожного дня випадає білити паркан?

Тепер усе постало в новому світлі. Бен навіть забув про своє яблуко. А Том ретельно водив щіткою туди й сюди, відступав на мить і дивився, як виходить, тоді щось підправляв то там, то там і знов дивився. Бен стежив за кожним його рухом з дедалі більшою цікавістю і захопленням.

(За Марком Твенем)

ТЕСТ

1. У який день тижня працював Том Соєр:
 - А) у неділю;
 - Б) у суботу;
 - В) у п'ятницю.
2. З чим з'явився Том на узбіччі вулиці:
 - А) з відром вапна та малярською щіткою;
 - Б) з відром фарби та малярською щіткою;
 - В) з відром олії та малярською щіткою.
3. Яким здався Томові світ:
 - А)веселим;
 - Б)байдужим;
 - В) важеним тягарем.
4. Про що думав Том в цей час:
 - А) як весело мав провести суботній день;
 - Б)як швидко побілити паркан;
 - В) як швидше втекти на річку.
5. Том видобув із кишені:
 - А) яблука;
 - Б) скарби;
 - В) цукерки.
6. Чиїх насмішок найбільше боявся Том:
 - А)Сіда;

- Б) тітки;
 - В) Бена.
7. Яким способом наближався Бен Роджерс до Тома:
- А) на велосипеді;
 - Б) підтюпцем-вистрибцем;
 - В) плентався.
8. Наближаючись до Тома, Бен:
- А) їв яблуко;
 - Б) грався своїми дрібничками;
 - В) їв цукерки.
9. Куди йшов Бен:
- А)купатися;
 - Б) просто тинявся вулицею;
 - В) поспішав додому.
- 10.Яке питання задав Бен Томові:
- А) то що, друже, підемо гуляти;
 - Б) то що, друже, підемо на річку;
 - В) то що, друже, мусимо працювати.
- 11.Хто з хлопців промовив: «Що ти називаєш працею»:
- А) Бен;
 - Б) Том;
 - В)Сід.
- 12.Том знову взявся білити і недбало відказав: «Я знаю тільки, що Томові Сойеру ця праця...»:
- А) нестерпна;
 - Б) корисна;
 - В) до вподоби.

ТЕКСТ

ЕРНЕСТ СЕТОН-ТОМПСОН

Завжди цікаво, чому і як людина стає відомою на весь світ. Ернест Сетон-Томпсон народився в Англії, але через шість років його сім'я переїхала до Канади. У першу ж зиму Ернест пішов до школи. Він згадував, що зима тягнулася довго-довго. В березні нарешті прийшов справжній весняний день. Маленька пташка прилетіла на тополю біля його дому і тихо заспівала. Ернесту здалося, що він бачить її синю спинку. Не знаючи чому, хлопчик розплакався. З того часу він кожного року чекав синю пташку, а з нею – весну. Хто його знає? Може, цей «синій птах» і пробудив в ньому те сильне почуття, яке зробило його всесвітньовідомим письменником.

Ернест був талановитим. Учителі говорили батькам, що він найздібніший у школі. Але хлопчик був ще й настирливим. Одного разу він побачив у магазині книгу «Птахи Канади» і вирішив неодмінно купити її. Вона коштувала долар. Щоб дістати ці гроші, Ернест продав кроликів, переніс дрова сусідам, зібрав комах для колекції одній англійці і цілий місяць змагався з братом у

рубанні дров. І ось бажана книга в руках. «Я був на сьомому небі від щастя», - згадував Сетон-Томпсон в автобіографії.

Птахи і звірі хвилювали його найбільше в світі. Ні відсутність книг з природознавства, ні суворий батько, який не хотів і чути, щоб хоч один із десяти його синів став натуралістом, ні тяжкі хвороби – ніякі перешкоди не могли завадити йому піти тією дорогою, котра кликала його з дитинства – розгадувати таємниці в житті звірів і птахів і розповідати про це людям у своїх оповіданнях, малюнках і вирізаних з дерева фігурках.

Сетон-Томпсон вважав, що пішов своєю дорогою, не знаючи і не питаючи нікого, чи була це краща дорога.

І досяг свого: став чудовим дослідником природи, письменником і художником. За наукові праці удостоєний вищої нагороди США – золотої медалі «Еліот».

Канадський письменник видав першу збірку оповідань під загальною назвою «Тварини, яких я знав». Вона мала величезний успіх.

ТЕСТ

1. Ернест Сетон-Томпсон народився:
 - А) в Англії;
 - Б) у Канаді;
 - В) у Франції.
2. Яка подія відбулася, коли хлопцеві було 6 років:
 - А) батьки подарували хлопчику папугу;
 - Б) сім'я переїхала до Канади;
 - В) хлопець навчився читати.
3. Справжній весняний день прийшов:
 - А) у березні;
 - Б) у квітні;
 - В) у травні.
4. Учителі говорили батькам, що їх син:
 - А) найталановитіший;
 - Б) найздібніший;
 - В) найкращий.
5. Ернест у магазині побачив книгу:
 - А) «Тварини Канади»;
 - Б) «Звірі Канади»;
 - В) «Птахи Канади».
6. Книга коштувала:
 - А) один цент;
 - Б) один долар;
 - В) десять доларів.
7. Де хлопець взяв гроші на книгу:
 - А) попросив у батька;
 - Б) цілий місяць не купував смаколиків;

- В) працював.
8. Що найбільше на світі хвилювало хлопця:
А) відсутність книг з природознавства;
Б) суворий батько;
В) таємниці в житті звірів і птахів.
9. Ким хотів стати Сетон-Томпсон:
А) природолюбом;
Б) натуралістом;
В) зоологом.
10. Ким став письменник:
А) чудовим дослідником природи;
Б) ветлікарем;
В) перекладачем.
11. Як називалася перша збірка оповідань письменника:
А) « Біографія ведмедів»;
Б) «Тварини-герої»;
В) «Тварини, яких я знав».
12. За наукові праці письменник удостоєний вищої нагороди:
А) золотої медалі «Еліот»;
Б) срібної медалі «Еліот»;
В) бронзової медалі «Еліот».

Урок української літератури у 6 класі (2022 р.)

ВИСНОВКИ

Тестування пройшло довгий шлях розвитку. Маючи більш як столітню історію, тести й сьогодні використовують майже в усіх цивілізованих країнах, у багатьох сферах людської діяльності, а методика тестування і надалі вдосконалюється.

Крім контролюючої, тести виконують і навчальну функцію, розвиваючи й удосконалюючи знання, уміння та навички учнів із предметів мовно-літературної галузі. Сьогодні, на мою думку, не стоїть питання використовувати чи не використовувати тести, оскільки відповідь однозначно буде позитивною.

Учителям української мови і літератури, зарубіжної літератури доцільно використовувати різноманітні тестові завдання не тільки як контрольну форму перевірки знань, умінь і навичок школярів, але і як продуктивний навчальний прийом, відпрацьовувати у школярів навички виконання тестових завдань різної форми й різного ступеня складності. При правильній організації тести своєчасно викривають прорахунки навчального процесу та служать їх запобіганню, розвивають пам'ять, мислення та мову учнів, систематизують їхні знання.

Тестові технології сприяють досягненню оптимальної дії всіх елементів системи навчання, оскільки забезпечують зворотній зв'язок, спрямований на навчальну діяльність учителя та учнів.

Актуальність даної теми обумовлена тим, що до нової програми з української мови, української та зарубіжної літератур для 5 класу введено розділ «Аудіювання – слухання-розуміння усного мовлення».

Пропоновані тексти і тести слугуватимуть для моніторингу аудіативних умінь учнів 5 класу. Завдання складено відповідно до «Орієнтовних вимог щодо контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів 5 класу», вони відповідають чинній програмі з української мови, української літератури, зарубіжної літератури, можуть бути використані вчителями для перевірки уміння сприймати усну інформацію на слух/Аудіювання.

Урок української літератури у 5 класі (2022р.)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конструювання тестів. Курс лекцій: навч. посіб. / Л. О. Кухар, В. П. Сергієнко. Луцьк, 2010. 182 с.
2. Сучасна художня література: посібник для 5-6 класів закладів загальної середньої освіти/упоряд.: Ольга Ніколенко, Лідія Мацевко-Бекерська, Людмила Сакович та ін. – Київ: Грамота, 2019. 224 с. Серія «Шкільна бібліотека».
3. Тестові технології оцінювання компетентностей учнів: посібник / за ред. Ляшенка О. І., Жука Ю. О. Київ: Педагогічна думка, 2015. 181с.
4. Українська література: підруч. для 5кл. закл. загальн. середн. освіти / Олександр Авраменко. Київ:Грамота, 2022.
5. Цінько С. Критерії відбору текстів для сприймання учнями на слух. *Українська мова й література в школі*. 2000. № 4. С.11-14.
6. Цінько С. Методика роботи над розвитком умінь аудіювання в учнів 5-го класу. *Українська мова й література в школі*. 1999. № 4. С.7-11.
7. Цінько С. Навчання слухання (аудіювання) на уроках рідної мови. *Українська мова й література в школі*. 2003. №1. С.15-18.
8. Цінько С. Розвиток аудіативних умінь та навичок п'ятикласників. *Українська мова й література в школі*. 1999. № 1. С.12-15.
9. Цінько С. Розвиток у п'ятикласників умінь аудіювання на уроках української мови: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. педагог. Наук. Київ, 2001. 21с.
10. Шелехова Г. Формування у школярів умінь сприймати усне і писемне мовлення. *Українська мова й література в школі*. 2003. №4. С.7-11.
11. Шелехова Г. Забезпечення роботи з формування аудіативних умінь на уроках української мови. *Українська мова й література в школі*. 2003. №8. С.6-10.

Коробка С.І. Тестові технології на уроках мовно-літературної галузі. Великі
Будища, 2023

Відповідальний за випуск:

Коробка С.І. – учитель української мови та літератури Великобудищанського спеціалізованого закладу освіти I – III ступенів

Літературний редактор – Козороз Н.І., Коробка С.І.

Технічний редактор – Коробка С.І.

Комп'ютерна верстка – Лагута Л.Я.

Редакційно-видавничий відділ
Великобудищанського спеціалізованого
закладу освіти I – III ступенів
вул. Миру, 32
с. Великі Будища,
Миргородський район
37320
Тел. (05354)-56-1-51
e-mail: v-budithansjka-shkol@meta.ua